

MAVİ

İbrahim ASLANER

*Tarlayı taşlı yerden, kızı kardaşlı yerden
Atasözü*

“Gönül bileyi taşı değildir.” derdi babam. Hiçbir zaman tam oturmayan takma dişlerini, tavında dövülmüş iki bıçak gibi birbirine sürterdi bu sözü söylerken ve bu söz çoğunlukla mezarlık hizasında ete kemiğe bürünüp örenini kaybetmiş bir hayalet gibi dikilirdi önümüze.

Mavi, derdi sonra. O, mavi deyince gece aydınlanır, camgöbeği bir maviye çalardı gök. Ben kaybolurdum kelimelerin arasında. Siner, bir hüznün babının terkisinde saatlerce susardım. Bineğim zamandı yani geç(me)miş bir zaman. Bu zamanın oluklarında akan Bekir olurdu. On yedime gelince Susta olurdu namım. Susta Bekir. Gözlerim çakmak çakmaktı, elmacık kemiklerim belirgin, gözlerimde maviden düşmüş bir çakırlık, sol kaşım hep kalkık ve ben hep on yedi yaşında, açılmamış bir bıçak gibi volta vururdum zamanın taşlı yollarında.

Mavi’yi ilkin Subaşı’nda görmüşüm. O zamanlar musluktan akıyor sular. Bahanesize bahane Subaşı, berduşa gölgelik, âşığa soluk, nihayetinde herkese bir durak da bana yunak diyorum gecedен geceye, en iyi ihtimal davarı Ötaçе’ye çekerken sulak. Gör geç, demiş atalar. Eksik demişler, görünce geçilmiyor, dalmadan çıkılmıyor. Su kendinden utanıyor, Mavi gülüyor, oluklardan gülücük akıyor; sedef diş, al yanak, kiraz dudak yürüyor ovanın dört bir yanına. Bozkır yeşeriyor, koyunlar taze ota diş vuruyor, dile diş geliyor emlik kuzular.

Hasır Süleyman’ın kuyrukçusuyum. Gündüzleri ben çekiyorum davarı, geceye Hasır geliyor. Bir laf çıkarmışlar: Bekir pancar salasında davarı diş-

letiyor. Vallahi de yalan, billahi de yalan. Subaşı'nda hayvanları sulamaktır niyetim, çekip Ötaçe'ye gidiyorum. Ne olmuş yani üç beş hâlden anlamaz koyun pancar dişlemişse. Hasır, inceden inceye sokranıyor akşam dönüşlerinde. Haklısın, diyorum haklı, amma gönül de hak hukuk bilmiyor ki? Debisini bulmuş çay gibi gürül gürül akıyor mübarek. İki bakıp giderim derdim de konu nerelere gelmiş, elden duymasam bu yavanlığıma dünyada inanmam. Tek kavağa bağlayıp taşa tutasım geliyor kendimi. Arada Murat var diyorum kendi kendime, Murat sırdaşım. Delikanlı adam sırdaşına bunu yapar mı? sonra Rıza abi var, Ramazan var, Haydar var, Osman var; var da var. Mavi değil erkek düşeği. Kurban olduğum bu kadar kardeş verecek ne vardı güzelim kıza. Bir türkü uydurmuşum ses veren koyaklarda, havaya taş atıp altına duran deliler gibi söyleyip duruyorum; “Beş kardeşin sonuncusu / Subaşı'nın birincisi / Testin boş gel yanıma da / Gözlerinde yunam bazı...”

İkinciyle akşamın arasında oluyor ne oluyorsa: Hasır erken geliyor, acelesi var, boz eşeğin titremesinden belli, bayır yukarı binmiş hayvana. Yüzüme bakmadan iniyor eşekten, köyden tarafa dönüp “Beğendin mi yediğin haltı.” diye çıkışıyor. Anlıyorum iş duyulmuş. O vakit elim belime gidiyor. “Durma, kaç!” diyor küt bir sesle Hasır, onu ilk defa bu kadar kesin konuşurken görüyorum. Telaşı bana da bulaşıyor. “Kaçak Damı'nı aşır Suluk'a geç, Mizam Mıstık'ın evinden baban gelesiye başını çıkarma, de get şimdi soru sorma.” Söylemesi kolay da Hasır Efendi, ben hiçbir şeyden değilse meraktan ölürüm, diyemiyorum tabii. Hem gidiyorum hem ağlıyorum. Uzaklaştıkça daha bir fazla çıkıyor sesim, elinden misketi alınmış çocuklar gibi uğunuyorum, dilimi dişimi en sonunda yumruğumu ısıriyorum da Kaçak Damı'nın düzüne gelince ancak avunuyorum. Sümbüller bükmüş boynunu, çeşme gürül gürül akıyor ama kime ne? Son bir kez köyden yana dönüp bakıyorum, Güneş çoktan batmış akşam indi inecek. Bütün damların üzerinde gezinen sessiz bir telaş var sanki. Zor bela bizim damı seçiyor gözüm, sonra bizim damdan hiza alıp Mavi'min damını buluyorum. Hava kararıyor.

Suluk'a gelince dizlerimin titremesinden anlıyorum, adımlarımı sıkarak basmışım. Bir taşın başına oturup soluklanıyorum. Soluklanırken de Mizam Mıstık'ın evini hatırlamaya çalışıyorum. Bir müddet elim belimde bekliyorum, anlamsız bir güven geliyor ayaklarıma. Evi hatırlıyorum, doğrulup yavaş adımlarla yürüyorum. Kapıya gelince kafama dank ediyor, ben ne diyeceğim Mizam Mıstık'a? Çatal kapıya birkaç defa vuruyorum. Kanatlı kapı gecenin heybetini sarsıyor. Neden sonra tövbe estağfurullahlarla Mizam Mıstık yanaşıyor. “Kimin nesisin gecenin vaktinde?” diyor kendini kapının

gerisine siperleyerek. “Hasan Kâhya'nın oğluyum.” diyorum sesimi olabildiğine kısarak. Tik, sesi duyuluyor; önce tabancanın horozunu indiriyor, sonra kargaburnunu kaldırıp kapıyı açıyor. Kapıyla birlikte gece de ikiye yarıyor sanki, geceyi bir anlığına da olsa ardımda bırakıp Mizam'ın eline sarılıyorum. “Babamın çok selamı var, ben gelesiyeye kurda kuşa göstermesin, demiştir.” diyorum bir haberden çok, bir yası açar gibi. Mizam anlamış gibi yapıp kanatlarını düşürüyor, kapıdan kafasını çıkarıp sağı solu yokluyor. “Geç hele, içerde hâlleşiriz.” deyip sırtıma vuruyor. Şimdi gece biraz daha geri çekiliyor.

“Hele misafirimiz var gelinler, bir yemek kaygısına düşün.” diye inliyor Mizam'ın diri sesi evin her yanında. Selamlığa geçip fitili ateşliyor. Duvar da asılı mavzer parıl parıl parlıyor idare lambası yanınca. Bir üşüme geliyor başımdan aşağı. Yer gösteriyor Mizam, oturuyorum mindere. Tabakasını çıkarıp sigara sarıyor, kâğıdı birleştirirken anlat der gibi bakıyor. Gözlerimi kaçırıyorum, “Al hele al, gece gece dağ aşırın derde can kurban.” diyor şilte yastığa yaslanıp. Bunu bana ferahlık olsun diye söylüyor belki de. Belki de selamı yere düşürmemek için namına yaraşsın diye söylüyor. Alıyorum sigarayı, yanaşıp kendi yakıyor dudağımda titreyen sigarayı. Ayın parıltısı da mavzere düşüyor şimdi. İlk nefesi çekince üşümem geçiyor. Kendi sigarasını da yakıp gözlerinin akıyla tekrar bakmaya başlıyor. Boğazımı temizleyip daha fazla uzatmıyorum, “Bir kız vardı, almışlar haberi babam da durmasın kaçsın, diye haber salmış. Nefeslenmeden sana geldim,” diyorum bir çırpıda. Sonra bir nefes daha çekiyorum, sönmeye yüz tutmuş sigaradan. Mizam gülüyor, rahatlıyor, biraz daha gerinip iyice keyifleniyor. Belli ki beklediği kadar kötü değil mesele. Öksürükle karışık bir kahkaha atıyor, “Elin boş geldin buraya kadar he mi yavan oğlan.” diyor sonra da. Utanıyorum. Ellerime bakıyorum o gülerken. Sonra belimi yokluyorum. “Bu akşama bohçasını hazır etsin diye haber etmiştim, demek haberci yolunu şaştı.” diyorum. Bunu da dedikten sonra üstümdeki yük tamamen kalkıyor, Mizam'la birlikte ben de gülüyorum şimdi.

Ben yaşlarda bir erkek giriyor odaya, yere sofrayı serip kapıdan tabak çanakları sofraya diziyo. “Ayran da yaysınlar hele söyle de.” diyor gülerken. Sonra bana dönüp “Başka türlü geçmez yiğidin ateşi.” diye sağ elini göğsünden aşağı sıvazlıyor. Ne kadar yiyip ne kadar içiyorum, bilmiyorum ama ayranın çoğunu ben içiyorum, her tasa bir kaşık tuz karıştırıyorum. Sofra toplanıyor, divana sırmalı bir yatak seriliyor. Mizam kapıdan çıkmakla çıkmamak arasında, “Çok kaçak eğledi bu sedir korkma.” diyor. Oda biraz daha

genişliyor. O böyle söyleyince lambayı flyorum. Ayın ışığı odayı biraz daha genişletiyor.

Ayla genişleyen oda, Şimdi gnle daralmış; dışarıdan belli belirsiz sesler geliyor, davar zilleri aceleci ötüyor, oban geç kalmış belli. Sırma yorganı üstümden atıp bir çırpıda doğruluyorum, pencereden sokağa dalıyorum, beklediğim olmuyor. Geri çekilip yorganı dşeği topluyorum, o sırada Mizam içeri giriyor. Şimdi ne olacak der gibi bakıyorum, gözlerine. Şimdi ne olacaksa olsun diyorum sıkılı yumruklaımla da. "Hasan Kâhya akıllı adamdır amma nasıl bu işe bir hl yolu bulamamış." diyor gece kurduğunu belli eder bir tefekkürle. Sonra oturup bir sigara sarıyor, ben o sıra ayılıyorum. Mavi düşüyor aklıma. Mavi düşünce aklıma ellerim titremeye başlıyor, gece dvmşt zalimler diyorum, en uzun gecesinde yalnız kaldı garip diyorum sonra. "Sevda kolay dert değildir." diye tekrar başlıyor Mizam. "Bir kere başladın mı ardını getirmek gerek, ötesi cehennem olur iki yana da." diye korkuyu saılıyor yüreğime. Söyle diyorum, dudaklaımla değil ama başımı dizine kadar eğerek söyle ki elli okka odun bir ömür yakmaya yeter beni de Mavi'ye diyorum, hykrklerim arasında. "Hele Őu haberci gelsin, akşam bir hl yoluna bakacağız." diye kestiriyor Mizam. Bunu, evden kamayayım diye mi yapıyor, bilmiyorum.

Akşam oluyor. Gün nereden doğmuş nereden batmış haberim yok, Gardiyan horozlar gibi başım nde düşünüp durmuşum. Neyi düşünmüş neyi eleyip sarmışım onu da bilmiyorum. O kadar kolay olmuyor ama yolun başında neyin ne kadar kolay neyin ne kadar zor olduğunu kestirmek mümkün değil. "Bin koyun versek de için çıkarı kalmamıştır, cümle lem duymuştur." diye dudağını buruyor önce. Dayanmak ne mümkün? Kelimeler yerine kemiklerim atırıyor dişleri arasında. Sonra göğsünü genişleterek müjdeyi veriyor. Mavi'yi kaıracaağım başka yolu yok. Yumrukuz'u aşıp gün aymadan buraya, ha bu odaya indireceğim; Hımhım Cemşit de nikhmızı kıyacak. Söz bir, Allah bir.

Kırıl kırsağı çıkartıyor oban ahırdan, Mizam kafasını kekip duruyor. Belinden karanfil işlemeli tabancayı çıkartıp veriyor elime. Kuşaağıma sokuyorum tabancayı. Köyü çıkana kadar kırsağa binip tepeyi çıkarken iniyorum, atı çatlatır yarı yolda kalırmışım. Mavi, beni Subaşında tek kavağın altında bekleyecekmiş. Tepeyi yol ediyorum, dakıkaya geçmiyor. Köyün ışıkları belli belirsiz Şimdi karşımda. Köye yaklaştıka elim belime daha bir seri gidiyor.

Subaş'na yaklaşınca tabancanın ağzına verip, emniyeti açıyorum. Kısraktan inip tek kavağa doğru iki dinleyip bir ilerliyorum. Tık ses yok. İime

kurt düşüyor. Bir zaman hareketsiz bekliyorum. Yüreğim delme yeleği zorluyor. Ne olacaksa olsun diyorum. Gelmiş. Kavağın dibinde bekliyor. Göğsüm yeniden genişliyor. Mavi. “Mavi!” diyorum, ağızımdan bin bir kanatlı ebemkuşağı boşanıyor karanlığın böğrüne. “Bekir!” deyince tabancanın ağızından mermiyi alıp emniyeti kapatıyorum. Yumrukuz’a kadar kırsağın üstünde tek söz etmiyoruz. Sessizliğimizle gece ışıyor, geçtiğimiz yerlerde belli belirsiz bir aydınlık birikiyor. Tepeye çıkınca “Şükür!” diyoruz köye dönüp. Şükür, bin şükür.

Mizam kapıda bekliyor, onu görünce kısraktan iniyorum ben. Tel duvak yoksa da usul bu atın önüne geçip çekiyorum Mavi’mi. Yıldızları saman alayı belleyip, adımlarımı güvey gibi atıyorum şimdi. Çatal kapıya gelince Mizam, “Yüz koyun verdim gelin kızımın ayakbastısına.” diyor. Elinden tutup indiriyorum Mavi’mi. Selamlığa çıkıyoruz. Hımhum Cemşit divanda oturuyor, yanında biri daha var. Bizi görünce yere diz kırıp takkesini başına geçiriyor. İşaret ediyor, biz de karşısına oturuyoruz. Yirmi koyun mihir veriyorum, Mavi’me. “He.” diyor. Beyi oluyorum. “He.” diyorum karım oluyor. Mavi odadan çıkıyor. Şerbet içilip, lokum yeniyor.

Sabah kahvaltısını yapıp yola düşüyoruz. Düzden gidiyoruz bu sefer. Üç at. Birinde Mizam, birinde ben, birinde Mavi. Sürü de arkamızdan geliyor. İkinci olmadan köye varıyoruz. Sürü bizden önce giriyor köye. Bir zaman sonra Mavi’nin babası ve kardeşleri geliyor önümüze. İnip ellerini öpüyoruz. Murat, gülüyor. Yanıma gelip, “Len, hayırsız, millete o kadar derde koymaya ne hacet vardı, çıtlatsaydın ya gün öncesinden.” diyor sağ böğrümü yoklayarak. Şimdi gök daha bir ağarıyor, mavinin de ötesine geçiyor. Mavi’nin başına tas geçirip baş bağlıyorlar, sonra kırmızı duvak geçiriyorlar. Mezarlık hizasına gelince silah atılmaya başlıyor, davul zurna Antep havasını vuruyor. Üç kor halay düzülmüş oluyor harman yerinde. Başı babam çekiyor.

“Gönül bileyi taşı değildir.” derdi babam. Bu sözü amcamın hikâyesinden aşırıp kendine derdi usul usul ve mezarlığı geçince “Yoz feda edildi Bekir’in sevdasına.” diye yarı içerler yarı gururlanır bir edayla Yumrukuz’a dönüp bakardı.